

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nota van Antwoord voor zienswijzen op het voornemen tot het opstellen van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Nota van Antwoord voor zienswijzen

op het voornemen tot het opstellen van SVIR

Datum 14 juni 2011

Inleiding

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Minister van Infrastructuur en Milieu werkt aan een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid. De verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit zijn gedateerd door nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden. Ook wil de Minister met de oprichting van één Ministerie voor Infrastructuur en Milieu de kans benutten om mobiliteit en ruimte verder met elkaar te laten integreren.

PlanMER en Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Volgens de Wet milieubeheer moeten de gevolgen voor natuur en milieu van concreet kaderstellende beleidskeuzes in de structuurvisie worden onderzocht. Voor de structuurvisie wordt dan ook een milieueffectrapport voor plannen (planMER) opgesteld. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de eerste stap in het opstellen van het planMER.

Op vrijdag 18 maart 2011 is de openbare kennisgeving van het voornemen tot het opstellen van een structuurvisie in de Staatscourant, het Financieel Dagblad en de Telegraaf gepubliceerd. Met het voornemen zijn ook de Beleidsbrief Infrastructuur en Milieu en de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen op het voornemen was van 18 maart 2011 tot 15 april 2011. Doordat de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ook in Vlaanderen ter inzage is gelegd, is deze termijn opgerekt tot 11 mei 2011. Ook is op 22 maart een informatiebijeenkomst gehouden waarbij maatschappelijk organisaties uitgenodigd zijn.

Op het voornemen zijn in totaal 16 zienswijzen bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu binnengekomen.

Reactie op zienswijzen en vervolgproces

In deze notitie is de reactie van het bevoegd gezag op de ingebrachte zienswijzen aangegeven. Bij elke zienswijze wordt vermeld of en op welke manier de zienswijze doorwerkt in het planMER of de structuurvisie. De opmerkingen gegeven tijdens de informatiebijeenkomst zijn ook opgenomen in deze Nota. Ook is het advies van de Commissie voor de m.e.r. over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgenomen met het standpunt van het bevoegd gezag daarop.

Het projectteam heeft een ontvangstbevestiging verstuurd naar de 16 indieners van de zienswijzen.

Het planMER en de ontwerp-structuurvisie Infrastructuur en Ruimte worden naar verwachting in de zomer van 2011 ter inzage gelegd. Tijdens de terinzagelegging kan iedereen opnieuw een zienswijze naar voren brengen.

Zienswijzen op het voornemen

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
Zienswijzen						
001		001-01	Beoordelingskader	Indiener geeft aan de gevolgen voor de landbouwstructuur te missen in het beoordelingskader.	Hoewel geen direct negatieve effecten voor de landbouw worden verwacht, wordt landbouw als criterium meegenomen in het beoordelingskader onder het kopje 'Sterk (inter)nationaal vestigingsklimaat'. Het criterium wordt echter alleen beschreven indien deze voor de betreffende beleidsuitspraken van toepassing zijn.	Als criterium in het beoordelingskader toegevoegd.
002		002-01	Bestuurlijke drukte	Decentralisatie is strijdig met het voorkomen van bestuurlijke drukte. Met de toenemende rol van Europa zijn de bestuurslagen rijk en gemeente voldoende.	Het Kabinet verklaart in het regeerakkoord om met voorstellen te komen om de ruimtelijke ordening meer over te laten aan provincies en gemeenten, en dat het toezicht en de regie op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting naar de provincies gaat.	Geen
003		003-01	Buisleidingen	Het verzoek wordt gedaan tot afstemming met de Structuurvisie Buisleidingen, zodat tegenstrijdigheden worden voorkomen. Indiener doet de suggestie de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte een overkoepelende structuurvisie te laten zijn, waaronder de Structuurvisie Buisleidingen valt.	Er vindt afstemming met de Structuurvisie buisleidingen. De SVIR is een overkoepelende visie voor onder meer de Structuurvisie buisleidingen.	Geen
004					Zienswijze vervallen	-
005		005-01	Langzaam	De investeringen in duurzame	In de structuurvisie wordt aandacht besteed aan	Voorzien in SVIR

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
			verkeers- beleid	verplaatsingen dienen in principe te gelden voor het Langzaam Verkeer.	technologische ontwikkelingen om auto's schoner en zuiniger te maken. Ook het stimuleren van alternatieve vervoerwijzen kan een forse bijdrage kan leveren aan duurzame mobiliteit het verminderen van CO2 uitstoot.	
		005-02	Langzaam verkeers- beleid	Publiekscampagnes en promoten ter bevordering van duurzame verplaatsingen moeten integraal gericht zijn op het Langzaam Verkeer.	In de structuurvisie worden geen uitspraken gedaan over publiekscampagnes.	Geen
		005-03	Langzaam verkeers- beleid	Verzoek tot aanleggen van multifunctionele fiets- en voetgangerswegen.	Het aanleggen van fietspaden en voetpaden is de verantwoordelijkheid van decentrale overheden. Het rijk heeft enkel een faciliterende en stimulerende rol.	Geen
006		006-01	Fietsgebruik	Indiener acht het wenselijk een toename van 25% in fietsgebruik na te streven.	Aangezien fietsbeleid een decentrale verantwoordelijkheid is zal het rijk zich niet committeren aan landelijke groeicijfers voor de fiets. Wel zal de afspraak uit de Nota Mobiliteit dat decentrale overheden een groeidoelstelling in hun plannen opnemen worden gehandhaafd. Een verder groei van het fietsgebruik wordt daarmee mogelijk gemaakt.	Geen
		006-02	Fietsnetwerk	Indiener vraagt om borging van compensatie van de negatieve gevolgen voor het fietsnetwerk in de budgetten van de programma's Hoogfrequent Spoor en opwaardering N-Wegen.	Dit is een essentieel onderdeel van de Nota Mobiliteit dat in stand blijft in de structuurvisie. Alle beheerders van wegen, spoorwegen en vaarwegen dienen bij aanleg en aanpassing van infrastructuur de routes voor fiets- en wanderverkeer zo veel mogelijk in stand te houden en te verbeteren.	Voorzien in SVIR

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
		006-03	Herbenutten van capaciteit	Indiener wijst op twee onderwerpen voor herbenutten van capaciteit: - Verder uitbreiden van regionale snelfietsroutes. - Het belang van fietsparkeerplaatsen bij stations/vervoersknooppunten	IenM heeft in het verleden een aanjaagfunctie vervuld voor de totstandkoming van een aantal regionale fietsroutes. Nieuwe financiële bijdragen voor routes liggen niet voor de hand. Dit is een verantwoordelijkheid van decentrale overheden. Ten aanzien van fietsparkeerplaatsen ligt dit anders. Fietsparkeerplaatsen zijn cruciaal voor de verdere groei van het treingebruik. Het rijk zal daarom in samenspraak met decentrale overheden de capaciteit van stallingen verder uitbreiden.	Regionale snelfietsroutes: geen Fietsparkeerplaatsen bij stallingen: voorzien in SVIR
		006-04	Integratie Nota Mobiliteit en Nota Ruimte	Indiener vraagt aandacht voor de potentie van de fiets als stedenbouwkundige drager op wijk, stedelijk en regionaal niveau	De SVIR doet hierover geen uitspraken en laat deze afweging aan decentrale overheden.	Geen
		006-05	Internationale benchmark	Indiener vraagt om het nut van de internationale benchmark en dringt aan de fiets als modaliteit hierin goed mee te wegen.	Of er een internationale benchmark wordt uitgevoerd, is nog niet besloten	Geen
007		007-01	Afspraken kader Almere 2.0	Vormt de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte de (nieuwe) basis voor de afspraken in het Afsprakenkader Almere 2.0?	Het Integrale Afspraken Kader (IAK) is begin 2010 ondertekend en daarmee, naast de RAAM-brief, de basis voor RRAAM. Met de nieuwe structuurvisie verandert dat niet.	Voorzien in SVIR
		007-02	RAAM	Indiener verzoekt om inhoudelijke en procesmatige afstemming tussen de planMER'en van de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer en van de Structuurvisie Infrastructuur en	Waar mogelijk en nodig vindt afstemming plaats. Beide hebben een verschillend abstractieniveau dat aanvullend kan zijn.	Geen

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				Ruimte.		
		007-03	Omgevingsrecht	Hoe verhoudt de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, met aangepaste AMVB Ruimte zich tot de nieuwe Raamwet omgevingsrecht?	In de structuurvisie wordt op enkele plaatsen gerefereerd aan de herziening van het omgevingsrecht. Het kabinet werkt daartoe aan een voorstel voor de Raamwet omgevingsrecht. Die wet beoogt vereenvoudiging en bundeling van het omgevingsrecht. Afhankelijk van de daarin te regelen onderwerpen biedt die wetgeving dan tevens het juridische kader voor de structuurvisie en de AMvB Ruimte.	Geen
		007-04	Beleidskeuzes	Indiener verzoekt om duidelijkheid omtrent beleidskeuzes in Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	Het planMER onderzoekt vier principiële beleidskeuzes die een trendbreuk in het beleid tot gevolg hebben, te weten: 1. Ruimtelijk economische structuur en verstedelijking 2. Investeren, innoveren en instandhouden voor bereikbaarheid 3. Bescherming van natuurnetwerken 4. Bescherming van unieke landschappelijke waarden	Geen
008		008-01	Economie	Indiener verzoekt Nijmegen als economische motor van Oost-Nederland in de structuurvisie te positioneren.	Aangezien de stedelijke regio's Nijmegen, Arnhem en Ede-Wageningen clusters van topsectoren bevatten, zijn deze onderdeel van Ruimtelijke Hoofdstructuur.	Voorzien in SVIR
		008-02	Integraal kader	Zorg in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte voor een centrale plek voor vestigingsklimaat, wonen i.r.t. krimp, mobiliteitsvraagstukken, recreatie,	Komt aan de orde in SVIR.	Voorzien in SVIR

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				ruimte voor innovatie en ontwikkeling van de kenniseconomie.		
009		009-01	Beoordelings kader	Laat het duurzaamheidsbeoordelingskader los en leg de focus op milieueffecten, zoals bedoeld in artikel 7.7 Wet milieubeheer.	De milieueffecten zoals bedoeld in artikel 7.7 Wet milieubeheer staan in het planMER centraal. Daarnaast is aanvullend ook gekeken naar de samenhang met sociaal-maatschappelijke en economische effecten, om zo tot een meer integrale duurzaamheidsbeoordeling te komen. Dit is in lijn met het advies van de Commissie voor de m.e.r.	Voorzien in planMER
		009-02	Beoordelings kader	Neem voor de te onderzoeken milieueffecten klimaatverandering en de gevolgen daarvan mee.	Klimaat (adaptatie en mitigatie) maken deel uit van het beoordelingskader van het planMER. Klimaat is in de effectbeschrijving meegenomen, indien effecten aan de orde zijn. Waar relevant en voor zover mogelijk is in de autonome ontwikkeling (referentiesituatie) rekening gehouden met de gevolgen van klimaatverandering. Zo zijn in de effectbeoordeling voor de bescherming van natuurnetwerken de gevolgen van klimaatverandering meegenomen in de autonome ontwikkeling.	Opgenomen in planMER
		009-03	Passende beoordeling	Neem een passende beoordeling op in het planMER. Het Rijksbeleid op het gebied van energie, gevolgen van klimaatverandering, landbouw en infrastructuur zal effect hebben op de kwaliteit en instandhoudingdoeleinden	In het planMER zijn de resultaten opgenomen van de voortoets, om te bepalen of een passende beoordeling nodig is. Voor elke principiële kaderstellende beleidskeuze is bezien of een causaal verband bestaat tussen voorgesteld beleid en het mogelijk optreden van significant negatieve	Gedeeltelijk opgenomen in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				van Natura2000.	effecten voor de instandhoudingdoelen die gelden voor Natura 2000-gebieden.	
010		010-01	Robuuste verbindings zones	Behoud de robuuste verbindingzones. Wanneer deze niet worden behouden, geef aan hoe de natuurdoelen en biodiversiteitstoelen - naar internationale afspraken - worden gerealiseerd.	Het planMER is geen beleidsdocument, maar een beoordeling van de effecten van het voorgenomen beleid. In de SVIR zelf wordt beschreven hoe het kabinet de natuurdoelen en biodiversiteitsdoelen gaat realiseren	Geen.
		010-02	Rijksbuffer zones	Heroverweeg het schrappen van Rijksbufferzones, onder andere in het licht van de maatschappelijke risico's zoals het verlies van landschappelijke kwaliteit en recreatieve mogelijkheden.	Het kabinet is van mening dat de regie voor de ruimtelijke ordening en daarbinnen de zorg voor voldoende groenrecreatieve mogelijkheden decentraal uitgevoerd kan worden. In het planMER zal worden ingegaan op de mogelijke effecten van het schrappen van de Rijksbufferzones als een ruimtelijke beleidscategorie van het rijk.	Geen
		010-03	Recreatie om de Stad (RODS)	Neem in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte op dat lopende RODS worden afgerond.	Lopende projecten zullen zorgvuldig worden afgewikkeld. Hierover zijn de besprekingen met de medeoverheden gaande en de uitkomsten hiervan zullen een plek krijgen in het bestuursakkoord. Het is niet nodig dit lopende proces in de structuurvisie nog te noemen.	Geen
		010-04	SER-ladder	Zorg voor een dwingend gebruik van de SER-ladder dan de voorgestelde motiveringsplicht, en veranker dit in de AMVB Ruimte.	De SVIR introduceert een voorkeursvolgorde voor duurzame verstedelijking, die als motiveringseis in het Bro zal worden opgenomen.	Geen
		010-05	Delta programma	Laat de uitgangspunten 'Duurzaamheid' en 'integrale aanpak'	Het Deltaprogramma is opgenomen in de SVIR.	Voorzien in SVIR

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				uit het Deltaprogramma terugkomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.		
		010-06	Natuur en Milieu	Onderzoek in het planMER wat de gevolgen zijn voor Natuur en Milieu ten gevolge van het schrappen van beleid.	In het planMER wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het gewijzigde beleid (deregulering/decentralisatie) voor verstedelijking, bescherming van natuurnetwerken en de bescherming van unieke landschappelijke waarden.	Opgenomen in planMER
		010-07	Passende beoordeling	De passende beoordeling moet zich richten op de gevolgen van het schrappen van beleid voor Natura2000 gebieden.	Hierin is voorzien in het planMER en de Passende Beoordeling	Opgenomen in planMER
011		011-01	NMCA	Herzie de NMCA, zodat deze goede voorspellende waarde heeft voor toekomstige knelpunten op lokaal en strengniveau. In deze herziening dient rekening gehouden te worden met het economische belang.	In de SVIR wordt een nieuwe bereikbaarheidsindicator geïntroduceerd en op termijn verder ontwikkeld. De indicator neemt alle modaliteiten voor het personenverkeer samen en stelt per gebied vast wat de bereikbaarheidskwaliteit is. De indicator doet dit op basis van de totale reis, van deur-tot-deur. Hierbij vormen de omvang en economische waarde van de mobiliteitsstromen de kern van de indicator. De nieuwe indicator wordt meegenomen in de NMCA. Daarnaast blijven de huidige beleidsdoelen voor bereikbaarheid zoals deze tot op heden door het rijk zijn geformuleerd in stand.	Voorzien in SVIR en NMCA
		011-02	Referentie situatie	In het planMER worden de samenhang en afhankelijkheid van beleidsopties	Het planMER bevat het hoofdstuk 'samenhangende effecten in gebieden'. In dit	Opgenomen in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				niet in beeld gebracht.	hoofdstuk wordt de samenhang en afhankelijkheid van beleidsopties in beeld gebracht.	
		011-03	Schaalniveaus	Neem in het planMER mee welke concrete maatregelen direct buiten Nederland kunnen bijdragen aan beleidskeuzes en de impact hiervan.	De structuurvisie beslaat het volledige Koninkrijk der Nederlanden, zowel het land als de wateren, en gaat niet in op effecten van maatregelen in het buitenland. Andersom zijn eventueel grensoverschrijdende effecten wel bezien in de milieubeoordeling. Deze blijken niet aanwezig.	Geen
		011-04	Alternatieven	Zonder MMA of een voorkeursalternatief is de vergelijking van beleidskeuzes slecht mogelijk.	Het voorgenomen beleid is het voorkeursalternatief. In het planMER wordt het voorkeursalternatief met het referentiealternatief vergeleken. In deze vergelijking wordt voor het voorkeursalternatief gebruik gemaakt van een bandbreedte waarin verschillende alternatieven van de uitwerking van het voorgenomen beleid zijn opgenomen.	Voorzien in planMER
		011-05	Beoordelingskader	Neem in het beoordelingskader een extra rij op in de 3x3 matrix, voor effecten op regionaal/lokaal niveau.	Het onderzoek naar de effecten van de beleidsuitspraken richt zich op nationaal en regionaal niveau. In het hoofdstuk 'Samenhangende effecten in gebieden' worden de regionale effecten aangegeven. Uitspraken over lokale effecten is niet mogelijk vanwege het abstractieniveau van de SVIR.	Gedeeltelijk opgenomen in planMER
012		012-01	planMER	Neem de inzet op prioritaire gebieden (inclusief Utrecht) mee in alle te onderzoeken alternatieven.	De inzet op stedelijke regio's rond clusters van topsectoren is – waar relevant – opgenomen in de te onderzoeken principiële beleidskeuzes, maar is vooral van belang in de beschrijving van samenhangende effecten voor de in de SVIR	Voorzien in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
					benoemde regio's, waaronder Utrecht.	
013		013-01	planMER	Ga in het planMER uit van de opgave, keuzes en redeneerlijn van de publicatie 'Nederland Later' van het NMP.	Het planMER gaat in op de effecten van de rijksvisies, niet op het doelbereik daarvan.	Geen
		013-02	Effect beoordeling	Heb in de effectbeoordeling aandacht voor demografische ontwikkelingen.	In het onderzoek naar de Rijksvisie op de economische structuur en verstedelijking is aandacht besteed aan demografische ontwikkelingen. Bovendien zijn autonome demografische ontwikkelingen (zoals krimp en groei) bij de effectbeoordeling door experts betrokken in de referentiesituatie.	Voorzien in planMER
		013-03	Beleidskeuzes planMER	Onderzoek gevolgen van en geef alternatieven aan voor: • Inzet op topsectoren en gebieden die hier buiten vallen. • Mobiliteitsbeleid • Beleidskeuzes in energievoorziening • Ruimtelijk natuurnetwerk • Waterbeleid	De inzet op de stedelijke regio's rond clusters van topsectoren, mobiliteitsbeleid en het natuurnetwerk worden onderzocht in het planMER aan de hand van alternatieven of een bandbreedte. Voor de beleidskeuzes in de energievoorziening en het waterbeleid worden geen beleidsuitspraken gedaan die afwijken van de huidige structuurvisies, respectievelijk het SEVIII en het NWP. Die onderwerpen maken dan ook geen deel uit van het planMER.	Deels opgenomen in planMER
		013-04	Alternatieven	Ontwikkel strategische beleidsalternatieven voor beleidsonderdelen waarvoor alleen doelen worden vastgesteld.	Het planMER gaat alleen in op de mogelijke milieueffecten van voorgenomen principiële beleidskeuzes, die een trendbreuk ten opzichte van het huidige beleid tot stand brengen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een bandbreedte met alternatieven in de uitwerking	Geen

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
		013-05	Alternatieven	Neem prijsbeleid als redelijk alternatief mee bij de beoordeling van mobiliteitsbeleid.	Voor wat betreft mobiliteit was het beleidsvoornemen van de Nota Mobiliteit en de Mobiliteitsaanpak gebaseerd op een beleidsmix van bouwen, benutten en beprijzen. Bouwen en benutten zijn staand beleid, beprijzen (Anders Betalen voor Mobiliteit) was uitgewerkt in het Wetsvoorstel Kilometerprijs. Dit wetsvoorstel is in maart 2010 door de Tweede Kamer controversieel verklaard en in februari 2011 ingetrokken. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte maakt 'beprijzen' geen deel uit van het voorgenomen rijksbeleid noch wordt dit gezien als redelijk alternatief bij de beoordeling van het beleid.	Geen
		013-06	Alternatieven	Advies om ten behoeve van beleidskeuzes een ordeningsconcept op basis van vervoersstromen en multimodale knooppuntontwikkeling een redelijk strategisch alternatief kan vormen.	Zie beantwoording zienswijze 011 deelreactie 01. (011-01)	
		013-07	Beoordelings kader	Het abstractieniveau van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is te hoog voor een zorgvuldige beoordeling van milieu, sociale en economische effecten.	Door gebruik te maken van bandbreedtes kan een zorgvuldige beoordeling van milieu, sociale en economische effecten worden gemaakt, gelijk aan het abstractieniveau van de SVIR.	Geen
014		014-01	Proces	Indiener geeft aan in het verdere proces betrokken te willen worden	Indiener wordt betrokken in het verdere proces.	Geen
015		015-01	Effect beoordeling	Motiveer voor welke infrastructuur het planMER wordt uitgevoerd, en voor	Het planMER onderzoekt gevolgen van beleidskeuzen op alle modaliteiten op het	Voorzien in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				welke infrastructuur niet.	abstractieniveau dat aansluit bij de SVIR. In de SVIR worden geen keuzes gemaakt over concrete infrastructuur. Die afweging wordt gemaakt in het kader van het MIRT, waarvoor dan voor specifieke gevallen ook een milieubeoordeling zal moeten worden gemaakt.	
		015-02	Beleidskeuzes	Motiveer hoe de rijksstructuurvisie zich verhoudt tot bestaande regelgeving, actieplannen, nota's en overige door de overheid geproduceerde en te produceren stukken waarin infrastructuur wordt vastgelegd of uitgewerkt.	De SVIR bevat het geactualiseerde beleid van Mobiliteit en Ruimte. In de SVIR is opgenomen hoe deze zich verhoudt tot overige plannen.	Voorzien in SVIR
		015-03	Reikwijdte	De nu in procedure gebrachte rijksstructuurvisie geldt als eerste plan in de zin van de regelgeving met betrekking tot de plan-m.e.r. Hierdoor liggen in ieder geval voor wegen, spoorwegen en vaarwegen alle geografische alternatieven open en deze dienen bestudeerd te worden. Dit is met name relevant voor de A2 ter hoogte van 's-Hertogenbosch en Vught, aangezien de A2 hier een Natura2000 gebied doorkruist.	De SVIR is in delen het eerste plan in de zin van de regelgeving met betrekking tot het planMER. De tracés van projecten en bestaande wegen die op de PKB-kaarten in de Nota Mobiliteit waren opgenomen, worden ongewijzigd overgenomen op de kaarten in de AmvB Ruimte. Derhalve behoeven de geografische alternatieven betreffende het beleid zoals geformuleerd in de Nota Mobiliteit niet bestudeerd te worden. Een aantal projecten, zoals de A2 Den Bosch - Eindhoven, maakt verder deel uit van de Spoedaanpak. Waar vereist, is voor deze projecten de wettelijke procedure voor milieueffectrapportage gevolgd.	Geen
016		016-01	Alternatieven	Neem in het planMER een onderzoek naar geografische alternatieven op voor de uitbreidingen van de landelijke	Dergelijk gedetailleerd onderzoek vindt plaats in projectgerichte verkenningen of pilots zoals de pilot N65. Dergelijke verkenningen bevinden zich	Geen

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				infrastructuur binnen de gemeente Vught.	niet binnen de scope van de SVIR en het planMER.	
		016-02	Programma Hoogfrequent Spoor	De juridische status van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) is onduidelijk, alsmede de samenhang hiervan met andere rijksstructuurvisies en actieplannen. Onderzoek in het planMER de nationale en lokale gevolgen van PHS.	De voorkeursbeslissing PHS heeft geen formele juridische status. Het voorkeursbesluit is een beleidsbeslissing van het kabinet op basis van uitgevoerde verkenningen en een MKBA. In de inmiddels gestarte planuitwerkingsfase waar decentrale overheden bij betrokken zijn worden de noodzakelijke planologische procedures (tracéwet, MER) doorlopen op basis waarvan maatregelen juridisch kunnen worden doorgevoerd. Voor alle PHS infraprojecten wordt een MER beoordeling uitgevoerd en zo nodig een MER.	Geen
		016-03	Alternatieven	Verzoek om meerdere alternatieven op te nemen en uit te werken voor PHS naast de corridor Amsterdam – Eindhoven.	In participatie met de gemeente Vught zullen alle reële lokale inpassingvarianten worden onderzocht. Overleg daartoe is reeds gestart. In het kader van PHS is eerder een groot aantal infrastructurele alternatieven onderzocht op de corridor en is aandacht gegeven aan de overwegen. Uiteindelijk is mede op uitdrukkelijke wens van de Provincie Brabant gekozen voor optimale benutting van bestaand spoor waardoor het mogelijk werd om binnen budget alsnog het goederenvervoer grotendeels van de Brabantroute af te halen en de vrijkomende capaciteit te benutten voor verhoging van de InterCity frequentie.	Geen

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
		016-04	Normering	Neem cumulatie van geluid op in normen voor geluidsoverlast en milieueffecten	Zowel in de huidige Wet geluidhinder als in het wetsvoorstel Swung zijn geen normen voor cumulatieve geluidniveaus opgenomen. Een strenge norm voor elke bron afzonderlijk moet borgen dat cumulatieve geluidniveaus ook binnen redelijke grenzen blijven.	Geen
017		017-01	Effect beoordeling	Het PlanMER moet de focus op de milieueffecten houden.	Het planMER gaat in op de milieueffecten conform artikel 7.7 Wet milieubeheer.	Opgenomen in planMER
		017-02	Effect beoordeling	Sociaal maatschappelijke en economische effecten dienen in wisselwerking met milieueffecten te worden beoordeeld.	Het planMER beoordeeld de maatschappelijke en economische effecten in wisselwerking met milieueffecten.	Opgenomen in planMER
		017-03	Beoordelings kader	Thema's waarbij de gevolgen voor buurregio's in kaart moeten worden gebracht zijn: - CO2 klimaatdoelstellingen - Luchtkwaliteit - Klimaatadaptatie en -mitigatie - Verdroging - Exploitatie van grondwaterlagen - Biodiversiteit	Het planMER gaat in op gevolgen voor CO2 Klimaatdoelstellingen, luchtkwaliteit, Klimaatadaptatie en -mitigatie en biodiversiteit.	Deels opgenomen in planMER
		017-04	Passende beoordeling	De passende beoordeling is een integraal, maar afzonderlijk identificeerbaar deel van het planMER.	De voortoets die is uitgevoerd om te bepalen of een Passende Beoordeling nodig is, maakt integraal onderdeel uit van het planMER. Daaruit blijkt dat een uitgebreide passende beoordeling niet aan de orde is.	Geen

Opmerkingen uit informatiebijeenkomst Maatschappelijke Organisaties 22 maart 2011

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
MO1		MO1-01	planMER	Wordt het beleid dat niet meer op rijksniveau plaatsvindt wel/niet meegenomen in de MER-afweging?	Het beleid dat niet meer op rijksniveau plaatsvindt wordt wel meegenomen in het planMER, voor wat betreft verstedelijkingsbeleid, de bescherming van natuurnetwerken en unieke landschappelijke waarden.	Opgenomen in planMER
MO2		MO2-01	Effect beoordeling	Verzoek om uitstoot van broeikasgassen en klimaatverandering in de effectbeoordeling mee te nemen.	In het planMER gaat het om een inschatting van de milieueffecten van het voorgenomen beleid, niet om de effecten van externe invloeden. De beleidsvoornemens zijn echter wel mede gebaseerd op externe ontwikkelingen en kunnen wel van invloed zijn op de effecten. Waar relevant en voor zover mogelijk wordt rekening gehouden met externe ontwikkelingen.	Voorzien in planMER
		MO2-2	Referentie situatie	Neem als referentiesituatie het heden in plaats van 2040.	Als referentiesituatie is 2040 aangehouden.	Geen
MO3		MO3-01	Effect beoordeling	Verzoek om milieueffecten van verkeers- en vervoernetwerken mee te nemen.	De milieueffecten van verkeers- en vervoernetwerken zijn – waar relevant - in het beoordelingskader opgenomen.	Opgenomen in planMER
MO4		MO4-01	Referentie situatie	De referentiesituatie is 2040, dit maakt een zorgvuldige beoordeling moeizaam. Waarom wordt 2028 niet als referentiesituatie gebruikt?	In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte geeft het Kabinet zijn visie op de manier waarop het rijk richting 2040 om zal gaan met ruimte en mobiliteit. De beoordeling betreft de effecten van het voorgenomen beleid.	Geen
Advies Commissie m.e.r. op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau						
Cie MER	Commissie voor de m.e.r.	Cie-01	Inzetten planMER	De Cie m.e.r. adviseert het MER in te zetten voor: 1- Beoordeling in het kader van	Punt 1: in het planMER is een brede beoordeling op basis van duurzaamheidscriteria uitgevoerd. In het planMER wordt echter een effectbeoordeling	Deels opgenomen in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				duurzaamheid 2- Milieugevolgen in beeld brengen van hoofdlijnen uit het voorgenomen beleid 3- Als m.e.r.-planning	uitgevoerd, en geen toetsing aan doelbereik. Het planMER wordt ingezet voor de punten 2 en 3.	
		Cie-02	Beleidskeuzes	Ten behoeve van de MER moet duidelijk zijn: • Wat in de structuurvisie wordt vastgelegd en waarover nog thematische structuurvisies volgen ter uitwerking van beleid. • Hoe de doorwerking van het rijksbeleid wordt gerealiseerd bij delegatie van taken.	In de SVIR is aangegeven waarover nog thematische structuurvisies volgen. In het planMER worden aandachtspunten voor de relevante vervolgbesluiten opgenomen. De wijze waarop doorwerking van rijksbeleid wordt gerealiseerd, is onderwerp voor de SVIR.	Voorzien in SVIR
		Cie-03	(Effect) beoordeling	Door toetsing van het voorgenomen beleid moet duidelijk worden: • Of het voorgenomen beleid bijdraagt tot een duurzame ontwikkeling of deze juist belemmert. • Of de structuurvisie inderdaad de beleidsvoornemens bevat die nodig zijn voor een duurzame ontwikkeling van Nederland.	Zie beantwoording Cie-01.	-
		Cie-04	Beoordelings kader	Baseer criteria op een analyse van: • Bestaande milieuknelpunten die belemmerend zijn voor een duurzame ontwikkeling. • Uitgangspunten en randvoorwaarden	Zie beantwoording Cie-01.	-

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				uit vigerend beleid. • Nieuwe duurzaamheidsdoelen van het rijk.		
		Cie-05	Beoordelingskader	Leg per probleem/opgave in het voorgenomen beleid langs een toetsingskader (tabel) dat de volgende kolommen bevat: • Criterium/wijze van meten • Afstand tot doel • Toelichting/bandbreedte/onzekerheid • Aanvullende maatregelen	Het beoordelingskader bevat indicatoren die per principiële beleidskeuze variëren, hierdoor is het niet mogelijk om een algemeen toetsingskader te hanteren. Wel wordt voorzien in de toelichting/bandbreedte/onzekerheid.	Deels opgenomen in planMER
		Cie-06	Beleidskeuzes	Het is urgent om de meest recente inzichten van het rijk m.b.t. de energietransitie expliciet te maken en te onderbouwen.	De SVIR bevat geen recente inzichten met betrekking tot de energietransitie. Het beleid zoals gesteld in SEVIII blijft vigerend beleid.	Geen.
		Cie-07	Beleidskeuzes	Voor taken die oorspronkelijk bij het rijk lagen en met het voorgenomen beleid worden gedecentraliseerd moet duidelijk worden wat de kans is dat deze taken inderdaad worden uitgevoerd op het gewenste niveau en indien daarover twijfel is, of het rijk dan alsnog wil ingrijpen.	Bij het loslaten van beleid is geen sprake van een door het rijk gewenste situatie, en dus geen grond voor ingrijpen. Bij de doorwerking van nationale belangen wordt in de SVIR van naleving uitgegaan.	Geen
		Cie-08	Beleidskeuzes / effectbeoordeling	Het rijk wil met prioriteit investeren in de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de mainports, brainport en greenports. Leg bij het in beeld brengen van de effecten de nadruk op	Is opgenomen in het planMER.	Opgenomen in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				de risico's in relatie tot de kwaliteit van de leefomgeving.		
		Cie-09	Beleidskeuzes / effect beoordeling	Vergelijk wat betreft de keuzes van bereikbaarheid en mobiliteit het nieuwe beleid met het oude beleid, en neem prijsbeleid als alternatief mee in de effectbeoordeling.	Zie beantwoording zienswijze 013 deelreactie 05. (013-05)	Geen
		Cie-10	Beleidskeuzes / effect beoordeling	Geef aan of er m.b.t. bereikbaarheid en mobiliteit wijzigingen worden verwacht in het regionale beleid met name ten aanzien van de rol van ruimtelijke ordening, prijsbeleid, mobiliteitsmanagement, optimalisatie van het openbaar vervoer en de uitbreiding van infrastructuur en eventueel de fiets (ladder van Verdaas).	In het planMER is ten aanzien van de effecten een bandbreedte opgenomen, maar geen speculatie over te verwachten beleidswijzigingen op decentraal niveau.	Geen
		Cie-11	Beleidskeuzes / effect beoordeling	Geef aan wat de gevolgen van de beleidswijzigingen onder Cie-10 zijn voor: • Voertuigkilometers personenauto's, eventueel ook goederenwegverkeer • Milieubelasting van verkeer (ten minste emissies CO2, PM10, NOX en geluidhinder) • Concentraties schadelijke stoffen (PM10 en NO2). • Welke aanvullingen voor het	Voor zover aan de orde zijn deze gevolgen in het planMER meegenomen.	Geen

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) zijn nodig?		
		Cie-12	Beleidskeuzes	Geef aan of de structuurvisie beleid of randvoorwaarden zal vaststellen ten aanzien van de energievoorziening van Nederland.	De SVIR stelt geen beleid vast ten aanzien van de energievoorziening van Nederland. Dit is reeds in het SEVIII gedaan. De SVIR herbevestigt ruimtelijke randvoorwaarden vast ten aanzien van de energievoorziening, zoals deze in het SEVIII zijn vastgesteld.	Geen
		Cie-13	Beleidskeuzes	Als zoekgebieden voor het opwekken van windenergie op land worden aangegeven dient het volgende dilemma besproken te worden: Geschiktheid van de locatie vanuit oogpunt van windsnelheden versus mogelijke bescherming van hetzelfde gebied vanwege aanwezig natuurwaarden.	Er worden in het SVIR geen zoekgebieden voor het opwekken van windenergie op land aangegeven in de SVIR. Wel worden kansengebieden aangewezen. De kaart toont grootschalige open landschappen met een relatief hoge windsnelheid. De gebieden zijn een illustratie en hebben geen juridische status. Om die reden worden ze niet in de plan-m.e.r. SVIR meegenomen. Hierover wordt een afzonderlijke structuurvisie wind op land voorbereid, waarvoor een afzonderlijk planMER zal worden opgesteld.	Geen
		Cie-14	Passende beoordeling	Om de passende beoordeling te laten aansluiten bij de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, kan deze een karakter hebben van een verkenning van de kans (het risico) dat het voorgenomen beleid binnen de randvoorwaarden van de natuurbeschermingswetgeving (niet)	Een dergelijke beoordeling is uitgevoerd in het kader van de voortoets, de eerste stap in een Passende Beoordeling, die voor elke principiële kaderstellende beleidskeuze is uitgevoerd. Naast de beoordeling of er significant negatieve effecten kunnen optreden voor de instandhoudingdoelen van Natura 2000 gebieden, is voor vervolgbesluiten in de toekomst aangegeven waar	Opgenomen in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				uitvoerbaar is.	risico's liggen voor de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden.	
		Cie-15	Passende beoordeling	Bij de autonome ontwikkeling moet een inschatting worden gemaakt van de trends in de instandhoudingsdoelen als gevolg van: • Na-ijlingseffecten als gevolg van verandering in omgevingsfactoren in het verleden • Verandering als gevolg van populatiedynamische processen • Verandering in de milieudruk bij thema's als verzuring, vermesting en verdroging. • Verandering in het klimaat.	Voor zover relevant en wanneer mogelijk wordt in de voortoets rekening gehouden met na-ijlingseffecten en externe ontwikkelingen. Zie ook het standpunt naar aanleiding van reactie 009-03 en Cie-14: verdere toetsing van beleidsuitwerkingen blijft noodzakelijk.	Opgenomen in planMER
		Cie-16	Passende beoordeling / alternatieven	Er zijn verschillende alternatieven denkbaar in de manier waarop dit netwerk wordt afgerond: • Verwezenlijking van een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) die vergelijkbaar is met de oorspronkelijke EHS uit het Natuurbeleidsplan, ook wel de herijkte EHS genoemd. • Verwezenlijking van de herijkte EHS plus de robuuste verbindingen. Variatie is mogelijk in aantal verbindingen of de wijze waarop	In de voortoets van de beleidskeuze 'bescherming van natuurnetwerken' worden een drietal scenario's verkend.	Opgenomen in planMER

Nr.	Naam/ Organisatie	Nr.deel reactie	Onderwerp	Samenvatting (deel)reactie	Standpunt bevoegd gezag	Doorwerking in planMER/ Structuurvisie
				deze worden gerealiseerd. • Temporiseringopties.		
		Cie-17	Passende beoordeling / effect beoordeling	De effecten moeten duidelijk maken in hoeverre aan het eind van de structuurvisieperiode de instandhoudingdoelen van Natura 2000 zijn gehaald.	Dit zal worden beoordeeld op een manier passend bij de reactie Cie-14.	Opgenomen in planMER
		Cie-18	Vervolg MER	Hoe is de afstemming met lopende milieueffectrapportages, bijvoorbeeld voor buis- en hoogspanningsleidingen en RAAM.	Zie beantwoording 003-01, 007-02 en Cie-12.	-
		Cie-19	Vervolg MER	Geef een overzicht van de consequenties voor de vervolgbesluitvorming in de vorm van randvoorwaarden, uitgangspunten en/of onderzoekopgaven in relatie tot de m.e.r.-plichtige activiteiten.	Wordt in het planMER aangegeven.	Opgenomen in planMER
		Cie-20	Monitoring	Geef aan hoe tussentijdse monitoring en terugkoppeling naar de oorspronkelijke ambities in het proces van uitvoering zijn ingebed en welke (beleids)maatregelen 'achter de hand' zijn als onverhoopt doelen niet gerealiseerd worden of niet voldaan wordt aan de randvoorwaarden.	Wordt in het planMER aangegeven.	Opgenomen in planMER

Lijst met gebruikte afkortingen

ABVM	-	Anders Betalen voor Mobiliteit
AMvB	-	Algemene Maatregel van Bestuur
Bro	-	Besluit ruimtelijke ordening
IenM	-	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
MER	-	Milieueffectrapport
m.e.r.	-	Milieueffectrapportage
MMA	-	Meest Milieuvriendelijke Alternatief
NMP	-	Nationaal Milieubeleidsplan
NWP	-	Nationaal Waterplan
PBL	-	Planbureau voor de Leefomgeving
PHS	-	Programma Hoogfrequent Spoor
RRAAM	-	Rijk-regioprogramma Amsterdam – Almere - Markermeer
RAAM	-	Rijksstructuurvisie Amsterdam – Almere - Markermeer
RODS	-	Recreatie om de Stad
SEVIII	-	Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening
SVIR	-	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienm

Juli 2011